

X Науково-практична конференція

**НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА:
ВЕКТОРИ ПОЛІТИЧНОГО
ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ**

08 квітня 2026

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

**НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА:
ВЕКТОРИ ПОЛІТИЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

***МАТЕРІАЛИ
Х НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***

08 квітня

ОДЕСА 2026

УДК 330 +340
ББК 65+67

Незалежна Україна: вектори політичного та соціально-економічного розвитку: Матеріали X Науково-практичної конференції, 08 квітня 2026р. Одеса. ОТЕФК. 2026. 1234с.

Рекомендовано до друку педагогічною радою Одеського торговельно-економічного фахового коледжу (Протокол № 7 від 09.04.2026р.)

Для здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, аспірантів закладів вищої освіти, фахівців-практиків та представників бізнесу, органів державного управління й місцевого самоврядування, діяльність яких пов'язана з проблематикою управління бізнесом і підприємництвом, фінансово-кредитної системи, обліку, аналізу й аудиту, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, соціально-гуманітарних досліджень, правового забезпечення соціально-економічного розвитку, а також підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту.

Укладачі:

- кандидат економічних наук, доцент, директор Одеського торговельно-економічного фахового коледжу Гура О.Л.
- інспектор навчально-методичного відділу «Кропивницький інститут державного та муніципального управління» Туриця Є.Д.

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції з незначною загальною правкою укладача

АДРЕСА ОРГКОМІТЕТУ: Україна, 65065, м. Одеса
вул. Інглезі, 6.
<http://www.ofek-knteu.od.ua>

тел.: (048) 793-20-21
E-mail: ofek_admin@ukr.net

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Банківська система України є важливою складовою фінансово-кредитної системи держави та відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності економіки. В умовах глобалізації вона розвивається під впливом міжнародних фінансових процесів, інтеграції у світовий ринок та посилення конкуренції.

Банківська система — сукупність різних видів національних банків і кредитних установ, що діють в рамках загального грошово-кредитного механізму [1]. Включає Центральний банк, мережу комерційних банків і інших кредитно-розрахункових центрів. Центральний банк проводить державну емісійну і валютну політику, і є ядром резервної системи банківських операцій.

Глобалізація — це процес перетворення світу на єдину цілісну систему, де національні кордони втрачають значення перед вільним рухом капіталу, технологій, ідей та людей [2].

Глобалізація має як позитивні, так і негативні наслідки.

Серед позитивних наслідків глобалізації для України варто відзначити: залучення прямих іноземних інвестицій; доступ до загальнолюдських культурних цінностей та культурну інтеграцію; можливість подолати глобальні культурні розбіжності. Українці мають змогу без обмежень дивитися закордонні фільми, слухати музику, читати твори іноземних авторів та користуватися інформацією про різні сфери життя інших країн. Крім того, ми можемо купувати техніку (мобільні телефони, комп'ютери тощо), вироблену за кордоном; подорожувати та працювати за межами країни; застосовувати іноземні медичні препарати; користуватися науковими та технічними досягненнями інших держав. Позитивним є й міжнародне науково-технічне співробітництво. Серед переваг глобалізації в Україні можна також відзначити можливість регулювання екологічної ситуації, захист суспільства від глобальних загроз, підвищення економічного рівня країни та участь у світовій координації боротьби з пандеміями, наркоманією чи тероризмом.

Негативні наслідки глобалізації включають: збільшення розриву у рівнях економічного та соціального розвитку між Україною та високорозвиненими країнами; зростання безробіття, бідності та безпритульності; техногенне перевантаження та погіршення стану довкілля; падіння національної економіки, зростання тіньового сектору та корупції; конфлікти між вимогами глобалізації та соціально-культурними й економічними традиціями українського народу (наприклад, тиск щодо вільного продажу землі іноземцям, що суперечить національним інтересам).

Сучасні глобальні тенденції у банківській сфері:

Міжнародна інтеграція банківських ринків — це процес зближення та об'єднання національних банківських систем у єдиний світовий фінансовий простір [3]. Вона передбачає вільний рух капіталу, встановлення кореспондентських відносин, діяльність іноземних банків та адаптацію до міжнародних стандартів регулювання, що підвищує конкуренцію та доступ до фінансових ресурсів.

Діджиталізація (цифровізація) — це впровадження сучасних цифрових технологій у різні сфери життя, бізнесу та держави, що передбачає перехід від аналогових методів до цифрових, автоматизацію процесів, використання хмарних сервісів, ШІ та аналітики даних для підвищення ефективності, продуктивності та створення нових можливостей [4].

Консолідація — зміцнення, об'єднання, інтеграція, згуртування чого-небудь (осіб, груп, організацій, рухів та іншого).

Основні проблеми та ризики глобалізації:

1. Деіндустріалізація та сировина пастка

2. Демографічна катастрофа
3. Втрата суб'єктності
4. Екологічне демпінг-середовище

Глобалізація для України — це не лише загрози, а й потужний важіль для модернізації. Якщо країна зможе використати свої сильні сторони, основні перспективи виглядають так:

- Розвиток діджитал-банкінгу та фінтех-інновацій.
- Поглиблення міжнародної співпраці та інтеграції у світову фінансову систему.
- Підвищення фінансової грамотності населення.
- Впровадження екологічних та соціально-відповідальних інвестицій.

Україна має потенціал стати глобальним цифровим хабом. Підтвердженням цього є те що ВОІВ оприлюднив ГЛОБАЛЬНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ІНДЕКС 2025, який представляє останні світові інноваційні тенденції та щорічний рейтинг інновацій 139 економік світу.

У 2022 році Україна посідала 57 позицію в рейтингу Глобального Інноваційного Індексу із 133 економік світу, а також посідала 34 місце серед 39 економік Європи.

У 2023 році Україна покращила свій рейтинг та посіла 55 позицію із 132 економік світу, а також посіла 34 позицію серед 39 економік Європи.

У 2024 році Україна погіршила свій рейтинг та посіла 60 позицію із 133 країн світу та 34 позицію серед 39 економік Європи.

У 2025 році також відбулося погіршення, Україна посіла 66 позицію із 139 країн та 35 позицію серед 39 економік Європи.

Деякі складові рейтингу:

- регуляторне середовище – 106 позиція (без змін)
- бізнес середовище – 89 позиція (– 5 позицій)
- людський капітал та дослідження – 65 позиція (– 11 позицій)
- освіта – 48 позиція (– 5 позицій)
- R&D – 72 позиція (– 3 позиції)
- інформаційно-комунікаційні технології – 23 позиція (+ 33 позиції)
- знання та результати наукових досліджень – 47 позиція (– 13 позицій)

Банківська система України під час війни демонструє надзвичайну стійкість, адаптуючись до глобальних викликів та вимог євроінтеграції. За даними 2024–2025 років, сектор залишається стабільним, прибутковим та глибоко цифровізованим.

Основні ризики в умовах війни та глобалізації:

1. Кредитні ризики
2. Операційна безпека
3. Залежність від зовнішньої допомоги
4. Валютна не стабільність

Перспективи та стратегічні напрямки

1. Євроінтеграція та реформи
2. Цифрова трансформація
3. Підтримка відновлення
4. Стійкість та прибутковість

Ми можемо зробити висновок що глобалізація створює для банківської системи нові можливості та виклики. Українські банки мають адаптуватися до міжнародних стандартів, впроваджувати інновації та зберігати фінансову стабільність. Успішна інтеграція в світові фінансові ринки потребує балансування між перевагами глобалізації та ризиками, що вона приносить.

Джерела інформація:

1. Андрейків Х. А, Ваврін М. Р., Сватюк О. Р. Роль центральних банків у банківських системах. Финансы, учет, банки. 2014. Вип. 1. С. 12-21. URL: <https://jfub.donnu.edu.ua/article/view/996/1013> (дата звернення: 03.04.2026).

2. Сай Л., Назаренко В., Осередчук А. Глобалізаційні процеси і участь у них ЄС. Економіка та суспільство. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2378>
<https://jfub.donnu.edu.ua/article/view/996/1013> (дата звернення: 03.04.2026).
3. Демчук Н.І., Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України в умовах фінансової глобалізації. Ефективна економіка. 2010. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=383> (дата звернення: 03.04.2026).
4. Скопенко Н.С., Северина І.В., Кириченко О.М., Голобородько В.П.. Вплив діджиталізації на функціонування українських компаній харчової промисловості в умовах сучасних викликів. Агросвіт. 2025. № 3. С. 46-57. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/download/5604/5660/12641> (дата звернення: 03.04.2026).

СИСТЕМА АУДИТУ ТА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується безпрецедентними викликами, які вимагають кардинального перегляду підходів до фінансового контролю. В умовах дефіциту бюджетних ресурсів, високих безпекових ризиків та необхідності залучення іноземних інвестицій, аудит перестає бути формальним підтвердженням звітності. Він стає гарантом прозорості, інструментом боротьби з корупцією та фундаментом для повоєнної відбудови. Метою цієї доповіді є аналіз поточного стану системи контролю, виявлення проблемних зон та окреслення перспектив її розвитку до 2026 року.

Державний фінансовий контроль (ДФК) в Україні сьогодні перебуває у фазі активної реформи. Головним трендом є перехід від моделі «покарання за порушення» до моделі «запобігання втратам».

- **Рахункова палата:** Як орган зовнішнього контролю, вона все більше зосереджується на **аудиті ефективності** [1]. Це означає, що перевіряється не лише законність використання коштів, а й те, наскільки раціонально вони були витрачені. Наприклад, чи призвело фінансування певної державної програми до реальних позитивних змін у суспільстві.

- **Держаудитслужба:** Виконує функції внутрішнього контролю в системі виконавчої влади. Основним вектором її роботи став моніторинг публічних закупівель у реальному часі через систему Prozorro, що дозволяє зупиняти сумнівні тендери ще до моменту перерахування коштів [2,3].

- **Виклик:** Ключовою проблемою залишається дублювання функцій між різними органами та необхідність посилення незалежності Рахункової палати згідно з міжнародними стандартами INTOSAI.

Ринок аудиторських послуг в Україні пройшов шлях від стихійного розвитку до суворого регулювання Органом суспільного нагляду (ОСНАД).

- **Якість понад усе:** Впровадження Міжнародних стандартів управління якістю (ISQM 1 та ISQM 2) змусило аудиторські фірми перебудувати внутрішні процеси. Тепер аудит — це не лише робота одного партнера, а складна система внутрішнього контролю самої фірми [4].

- **Діджиталізація:** Використання Big Data та алгоритмів штучного інтелекту дозволяє аудиторам аналізувати 100% транзакцій клієнта, а не робити вибірккову перевірку, як раніше. Це значно підвищує ймовірність виявлення помилок та маніпуляцій.

- **Проблема:** Висока вартість впровадження технологій створює розрив між великими міжнародними мережами та малими локальними аудиторськими практиками.

Воєнний стан створив унікальні умови, які не описані в класичних підручниках з аудиту. Це вимагає від фахівців професійного скептицизму найвищого рівня.

1. **Оцінка активів:** Як підтвердити наявність товару на складі, що знаходиться в зоні бойових дій або під окупацією? Аудитори використовують супутникові знімки, дані геолокації та онлайн-трансляції з місць подій.

2. **Безперервність діяльності (Going Concern):** Це найскладніша ділянка. Аудитор має дати відповідь: чи зможе бізнес вижити, якщо енергосистема пошкоджена, логістика зруйнована, а персонал мобілізований? Висновки з «пояснювальним параграфом» щодо невизначеності стали нормою для української звітності.

3. **Підтвердження збитків:** Аудит відіграє ключову роль у фіксації шкоди, завданої

агресором, для подальшого отримання репарацій у міжнародних судах.

У 2025–2026 роках внутрішній аудит остаточно трансформувався в інструмент бізнес-консультування [5].

- **Ризик-орієнтований підхід:** Внутрішні аудитори зосереджуються не на папірцях, а на критичних точках: кібербезпеці, надійності ланцюгів постачання та комплаєнс-перевірках контрагентів (щоб уникнути співпраці з підсанкційними особами).

- **Роль у корпоративному управлінні:** Наявність дієвого внутрішнього аудиту є обов'язковою умовою для залучення кредитів від міжнародних фінансових інституцій (СБРР, Світовий банк).

Для того, щоб система аудиту та фінансового контролю в Україні відповідала вимогам часу, необхідно реалізувати такі кроки:

1. **Повна гармонізація з Директивами ЄС:** Це дозволить українським аудиторським висновкам беззастережно прийматися на будь-якій біржі світу.

2. **Запровадження ESG-аудиту:** Світ переходить на "зелену" економіку. Українські підприємства, які хочуть отримувати інвестиції, повинні проходити аудит сталого розвитку (екологічний та соціальний вплив).

3. **Інвестиції в кадри:** Підготовка нового покоління аудиторів, які володіють одночасно знаннями з фінансів, права та ІТ.

Система аудиту та фінансового контролю України сьогодні є форпостом економічного фронту. Попри всі складнощі, вона демонструє гнучкість та здатність до швидкої модернізації. Тільки через прозорий контроль та незалежне підтвердження фінансових показників Україна зможе побудувати довіру з міжнародними партнерами та забезпечити ефективне відновлення національної економіки.

Джерела інформації:

1. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 31.03.2026).

2. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-p> (дата звернення: 31.03.2026).

3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 31.03.2026).

4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2022-2024 рр. / IAASB. URL: <https://www.iaasb.org/standards-pronouncements> (дата звернення: 31.03.2026).

5. Річний звіт Рахункової палати за 2025 рік. URL: <https://rp.gov.ua/> (дата звернення: 31.03.2026).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова – *Гура О.Л.*, директор Одеського торговельно-економічного фахового коледжу, кандидат економічних наук, доцент;

Заступник голови – *Ротарь О.М.*, голова циклової комісії фінансово-економічних дисциплін Одеського торговельно-економічного фахового коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Секретар оргкомітету – *Туриця Є.Д.* інспектор навчально-методичного відділу Приватного вищого навчального закладу «Кропивницький інститут державного та муніципального управління».

Представники організацій-засновників конференції:

Кошельок Г.В. – доктор економічних наук, професор, Одеський національний економічний університет;

Олійник О.Г. – доктор юридичних наук, професор, директор ВСП «Київського торговельно-економічного фахового коледжу ДТЕУ»;

Єна Л.М. – голова методичної комісії викладачів економіки і фінансів ЗФПО Одеської області, спеціаліст вищої категорії Одеського фахового коледжу економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу.

Сочинська О.П. – голова комісії методистів ЗФПО Одеської області, завідувач навчально-методичного кабінету Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія»;

**НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА:
ВЕКТОРИ ПОЛІТИЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

***МАТЕРІАЛИ
X НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***

08 квітня 2026 року

АДРЕСА ОРГКОМІТЕТУ: Україна, 65065, м. Одеса
вул. Інглезі, 6.

<http://www.ofek-knteu.od.ua>

тел.: (048) 793-20-21
E-mail: ofek_admin@ukr.net

